

en eenduidige identiteit te schenken, één van roem in de machtsroes van junk en dollars. Pipik is niet beter af dan Blaster, ze worstelen allebei met de stereotypes waarnaar ze geacht worden zich te plooiën. Of roepen ze die karikaturen zelf in het leven? "T.V., is it the reflector or the director? Does it imitate us or do we imitate it?" vragen The Disposable Heroes of Hiphoprisy zich af in hun *Television, The Drug Of The Nation*.

Tight Right White heeft alles met televisie te maken. En niets of alleszins weinig met het vormingstheater van de jaren zeventig. Abdoh's episch-epische theatervorm heeft meer met de zapstructuur van een uur tv-kijken en met de song & dance-opbouw van de oude Broadway-musical, genre *The Band Wagon* en *Easter Parade*, te maken dan met versleten avant-garde ideeën van het Brechtiaanse theater. Zijn politieke standpunten inzake vlottende identiteiten versus verstikkende, gewelddadige patriarchale structuren behoren meer tot het domein van (post-)feministische inzichten waarbij het persoonlijke het politieke uitmaakt dan wel tot de expliciet linkse (partij)politieke analyses van wijlen De Internationale Nieuwe Scène, Het Trojaanse Paard en Vuile Mong en zijn Vieze Gasten (om maar even in onze contreien te verwijlen). Hun aanwenden van poppen en passiespel, van strijdlie-deren en slagerebanken, hun doorbreken van de burgerlijke verhoudingen van de scène à l'Italienne getuigt van hun belangstelling voor en toenadering tot de volkse cultuur. Van hun behoefte om te kunnen spelen en spreken vanuit een integere vrijplaats buiten de dominante imperatieven van de commerciële massamedia, buiten het hegemonistische éénrichtingsverkeer van de bewustzijns-industrie.

Abdoh's gebruik van de codes van de populaire cultuur gaat bewust de andere kant op. *Tight Right White* is een onderdampeling in de versnelling en in de fysieke impact van de hedendaagse mediasamenleving. De assimilatie staat de kritiek niet in de weg. Juist in de mix van oude en nieuwe stijlen, genres en vormen slaagt Abdoh erin om allerlei vragen te stellen naar de samenhang tussen ras, klasse en sekse. Noem het en het passeert de revue, in alle kleuren en schakeringen. Nina Simone, de Hopfenspritzerpolka, de double dutch, een Duitse wals, de Vegas-entertainer, de tv-presentator,

de slavenkoopman, de M(aster of) C(eremonies), de dominee, de Familie von Trapp uit *The Sound of Music*, neo-nazi's, de Ku-Klux-Klan, techno house, Bach, Verdi en Sly Stone. Het multi-raciale gezelschap danst de ziel uit haar lijf, de spelers spreken, schreeuwen, fluisteren, zingen, ijlen, orakelen in het Spaans, Engels, Duits, yiddish, in negro talk en met een Frans accent. Elke acteur en elke actrice neemt aan een hels tempo verscheidene rollen voor zijn/haar rekening. En dus hopen kostuums, hoeden, pruiken, maskers, in blackface of niet: iedereen is verkleed. Niks en niemand is wat het lijkt. Over the top, in overdrive, aanstootgevend, uitzinnig en witheet; *Tight Right White* is hysterisch theater, géén *Mistero Buffo*. Wie heeft er ooit een blackfaced Charles Cornette in drag de lul van Hilde Uytterlinden in zwart ondergoed én on acid zien afzuigen terwijl Nick Cave's weltschmerz door de boxen galmt?

Thank you (falettinme be mice elf again)

"Now, who will be the witness when the fog's too thick to see? Now, who will be the witness when you're all too blind to see?" schreeuwen Nick Cave & The Bad Seeds het uit in hun *The Witness Song*. Die uitroep, "Who will be the witness?" klinkt als een refrein doorheen *Tight Right White*. Voor Reza Abdoh dringt de nood aan een getuige zich op, als aids-patiënt heeft hij wellicht niet lang meer te leven. Vandaar ook de onstuimige dynamiek van zijn opvoeringen: wie niet alle tijd van de wereld meer heeft, wil graag zo vlug mogelijk nog veel kwijt. *Tight Right White*, en ook Dar A Luz' nieuwste produktie *Quotations From A Ruined City*, zijn hyperventilerende voorstellingen. Ze stellen vragen en willen zich niet meer om de luxe van de antwoorden bekommeren. Virtuoze aaneenrijgingen (de timing van de performers is adembenemend) van ideeën afgeleverd tegen de snelheid van het denken. Middelpuntvliedend in plaats van middelpuntvliedend. In de breedte in plaats van in de diepte. Te nemen of te laten: in your face.

Met die confrontatie-houding onderscheidt de theatermaker zich niet van, maar toont hij zich integendeel volledig in tune met hedendaagse maatschappelijke tendensen. Van de reality-tv van *America's Funniest Home Video's* over onze

eigenste *Videodiges*, tot reality-shows als *Rescue 911* en de Britse variant *Rescue 999*, van praatprogramma's als Donahue en *Wogan* tot *Luc en Mimi*: de getuigenis en de bekentenis overheersen. Niet toe-vallig komt in *Tight Right White* Blaster terecht in een tv-praatprogramma waarin presentator Pipke de openlijke belijdenissen over een sensationeel-trieste levenswandel aan zijn gast weet te ontfrutselen. De voyeuristische inblik, bij voorkeur zonder enige merkbare bemiddelende ingreep van de tv-maker, in het miserabele leven van de ander is zondermeer in. Getuige daarvan het succes van *Jambers en Co.*, waarin schaamteloze manipulatie van sensatiezucht moet doorgaan voor journalistieke objectiviteit. Abdoh geeft de toeschouwers waar ze om vragen, een helse freak-show waarin de ander ten tonele wordt gevoerd. Maar hij vergeet niet om de bal terug te kaatsen: de ander presenteert zich blijvend als de ander. Acceptabel of niet, de ander plooit zich hier niet naar de systeembevestigende wensen van de voyeur.

In *Quotations From A Ruined City* culmineert Abdoh's parallellie tussen het door de oorlog verwoeste Sarajevo en zijn eigen door ziekte geteisterde lichaam niet voor niets in een hallucinante plaatsverwisseling. De spelers, tot net voor het einde duidelijk door prikkeldraad van het publiek gescheiden, knippen de tralies van hun kamp eigenhandig door en stormen uitgelaten de zaal in. Maar dat ogenblik van de overstap is niet het moment van de bevrijding. De waanzin krijgt gewoon de vrije loop. Speler en kijker wisselen van plaats, van kamp. Die medeplichtigheid staat begrijpelijk bovenaan de agenda van elke artiest(e) die van zijn/haar HIV- of aids-status geen geheim maakt, meer nog: die status tot een onderwerp van de voorstelling maakt. Het kijken naar een aids-patiënt die zichzelf in beeld brengt, installeert van meet af aan een onoplosbare dubbelzinnigheid. Zelfs al beoogt de kunstenaar in kwestie geen (expliciete) safe sex-didactiek, dan nog ontzegt de sociaal-maatschappelijke omvang van de pandemie aan zowat elke toeschouwer een onschuldige vrijzone van waar hij/zij de ravage ongestoord, van op afstand kan beschouwen. Aids in het theater, in de film of op tv, in de literatuur of in de muziek, kortom in de media, brengt willens nillens de hypocriete seksuele